

Orain eta hemen 1968-2018

Egun hauetan, alde guzietatik ateratzen ari dira 1968ko maiatzari buruzko filmak, erreportajeak, garaiko kanten bildumak, “izan balitz eta egin bagenu” moduko mahai inguru surrealistikak. Eta saltsa bera zerbitzatuko digute hilabete bukaera arte. Gero kito.

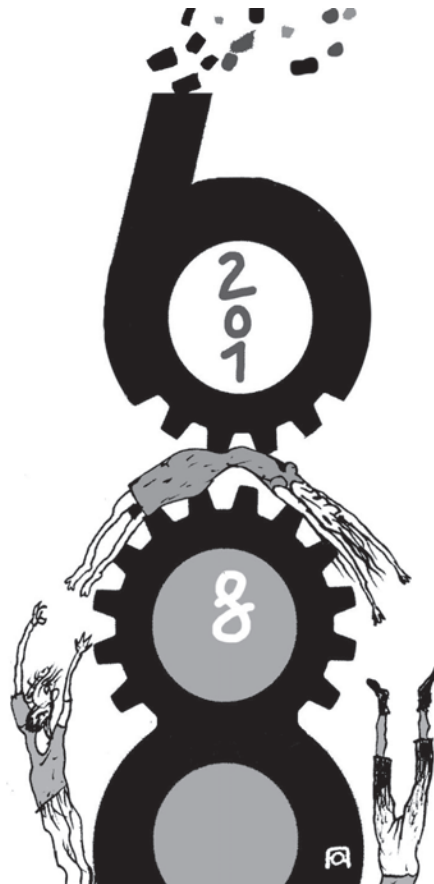
Tarteka iraganaren melankolia nagusitzen da, lortu ez zen iraultza-ren ametsa, esperantza ondar batzukan-hemenka, hain urruna eta ezina den zerbaiten gisan. Beste batzuetan, sentimentalismoa baino, ezkerriari eta belaunaldi bati kritika luzatzen zaio, arbuizaten da ordenaren aldaketa gogo oro. Eta zenbaitetan, bai, desira indartsu sekretua sentitzen da berriz gerta dadin.

68ko maiatza, etxean, gutxi aipatu zen, egia, eta maiz aski ohar ezkorrekin aitor dezagun, kanalizatuak izan ez ziren oldarren zapartatzeari konparatua, nahasmenduari. Zoritxarrez, belaunaldi hark gogotik hartu bazituen ideia ezkertiarak, aldaketa iraultzailearen beldurrak kateatu zituen. Nahiz batzuek besterik adierazi gaur, ororen buru, dena borborka zen momentu horiei zor diegu hainbat aitzinamendu: Grenelleko lorpenak langileentzat, sindikalismoaren zabaltzea, hezkuntza-ren erreforma, Larzac-eko laborarien proiektua eta laborantzaren ildoen berrikuspena, kontrazepzioa, feminismoaren emergentzia, norbanakoaren eta kreatibitatearen balorazioa, enpresa autokudeatuak, ekologia. Euskal Herri-ra begiratuko bagenu, hemen berean utzi zizkigun Pitrau sindikalista eta bere kemena, Enbata, euskara batua-ren lehen printzak Baionan, ikastolak, Iparretarrak (IK), *Maiatz* aldizkaria berantago. Berritasun guzti horien hari gorria, partekatzea zen, aldarrikapenak partekatzea baita lorpenak ere. Brutala, beharrezkoa baina.

Bea Salaberri

IRAKASLEA
@beatxo

Antton Olariaga

Gero, ondoko bi hamarkadatan kargudunak ahaleginduko ziren dena lurperatzen, batez ere libertate desira. Berrogeita hamar urte iragan dira eta erran dezakegu 2018an klima berdintsuan garela berriz, gure xokotan eta harago ere. Izan ere zer dakar aurtengo maiatzak? Berri-faltsuen eta afera-sekretuen legeak, unibertsitateen Vidal erreforma, garraioetako langileen grebak, osasun arlokoak, etorkinen aldeko mobilizazioak, elkartasun delituaren asmakizun negargarria, ZADaren hustea, erretretadunen kezak, bat egiteko gai ez diren sindikatuak eta goiko esferetan betiko manager irribarretsuak. Gaur ere bagenituzke arrazoi anitz grebari gorazarre egiteko, kulturalki, sozialki eta politikoki oldartzeko, egoismoaren, zapalkuntza-ren eta botere itogarriaren kontra altxatzeko eta manager handien bandoari inarrosaldi on bat emateko. Izan ere, galdera batzuen entzunazteko eta erantzunak ekartzeko parada litzateke. Baditugu mila motibo altxatzeko, kolektiboki ekiteko, sumindu esnatzeko eta karrikara jausteko, bizi labur baina indartsuaren bititza irabaztera joateko, ametsetan galtzeko, batez ere atzera botatzeko gustatzen ez zaiguna eta ukazioaren alde subertsiboaz zerbait hobea lortzera arriskatzeko.

Bost hamarkadetako distantzian, hain urrun eta hain hurbil daude egoerak, mundu osoan. Nahi, frankok dugu nahi Notre Dame des Landesko jendeak aitzina egitea Millau-n bezala, adinekoak hilabete bukaerara heltzea, CIMADE ez auzipetua izatea elkartasun delituagatik, bizkitartean, deus, makinak aitzina segitzen du, gu ez baikara “deus”, alferrak eta zinikoak baizik: bost hamarkadatan zehar kapitalismoa jarri da, ontsa jarri, deusek ez dezan haren martxa traba. ■